

РЕШЕНИЕ

№ 6787

гр. София, 19.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 55 състав, в публично заседание на 10.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диана Стамболова

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **12541** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на 10а, ал. 1 от ЗЧРБ във вр. чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба от Е. Т. (Е. Т.), гражданин на Република Турция, [дата на раждане] чрез адвокат Н. Р. срещу Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване – вид „Д“ от 07.11.2025г., издаден от А. Г. З. - завеждащ консулска служба при Генералното консулство на Република България в [населено място], Турция. В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на оспорения отказ поради допуснати нарушения на материалноправните и процесуалноправните разпоредби и несъобразяване с целта на закона. Счита, че административния орган е издал обжалвания отказ без да са изяснени релевантните факти и обстоятелства. Твърди, че е проведена предварителна процедура за издаване на Разрешение за продължително пребиваване и работа тип „Единно разрешение за пребиваване“ съгласно чл. 24и от ЗЧРБ, в която процедура исканото разрешение вече е получено. Посочва, че изложените в отказа правни основания, касаят съвсем различни фактически обстоятелства. Излагат се доводи, че оспореният отказ за виза е издаден в нарушение на чл. 6, чл. 8 и чл. 13 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ). Иска се отмяна на отказа и изпращане на преписката на компетентния орган с указания за издаване на поисканата виза. Претендира разности.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, не се явява и не се представлява, не изразява становище по жалбата.

Ответникът - завеждащ консулска служба при Генералното консулство на Република България в [населено място], Турция, редовно призован, не се представлява, не изразява становище по жалбата.

Административен съд София – град, като взе предвид доводите на страните и извърши преценка на събраните по делото доказателства, приема от фактическа и правна страна следното:

Производството пред административния орган е образувано по подадено заявление от 12.09.2025г. на Е. Т., гражданин на Република Турция, [дата на раждане] с искане за издаване на виза тип "Д". Към заявлението от страна на апликанта пред административния орган са представени: копие от паспорт; пътна здравна застраховка и др.

На 07.11.2025г. завеждащ Консулската служба в Генералното консулство на Република България в И. е издал отказ за издаване на виза № IST25027126V, обективиран в стандартния формуляр за уведомяване за основанията за отказ. Като правни основания във формуляра са посочени чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ. Изложени са фактически съображения в смисъл, че при преглед и проверка на документите е прието, че документът за съдимост е с изтекъл срок на валидност, както и че са констатирани несъответствия между подписи, положени в представени трудови договори и подписа в паспорта на кандидата, поради което са формирани изводи, че същите не са поставени лично от жалбоподателя.

В хода на съдебното производство от ДАНС и от Дирекция „Миграция“ са изискани съставените документи във връзка с проведената съгласувателна процедура по заявление за издаване на виза на Е. Т.. В писмо рег. № 536400-117851/23.12.2025г. на заместник-директора на Дирекция „Миграция“, издадено в изпълнение на разпореждането на съда, се сочи, че Е. Т. е подал заявление за продължително пребиваване на основание чл. 24и от ЗЧРБ. След постъпило положително становище от Агенцията по заетостта, е изпратено уведомително писмо до упълномощен представител на работодателя с копие до дирекция „К. отношения“ - МВнР във връзка с предприемане на действия по подаване на заявление за издаване на виза „Д“. Дирекция „Миграция“ не е участник в съгласувателната процедура по издаване на визата и по тази причина не може да предостави изисканата информация.

По делото е прието и предоставено отрицателно становище от ДАНС, като защитената с гриф за сигурност информация от ДАНС е съхранявана и предоставена за запознаване като обособен отделен том, съгласно изискванията на Закона за защита на класифицираната информация и Правилника за приложението му.

От ответника е представена Заповед № 6 от 13.02.2025г. на Генералния консул в ГК в И., с която определя А. З. като завеждащ Консулската служба в ГК-И., като включва правомощия по издаване на откази по заявления за визи. Представена е и Заповед № 95-00-26/16.01.2025г. на Министъра на външните работи относно компетентността на ръководителите на дипломатическите и консулските представителства на Р. България да определят с писмена заповед консулските длъжностни лица в съответното представителство, които да издават разрешения, респ. откази за виза.

При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК от лице с право и интерес от оспорване срещу утежняващи индивидуални административни актове, които подлежи на пряк съдебен контрол на основание чл. 10а, ал4 ЗЧРБ, тъй като се касае за засягане на основни права и свободи на ЕКПЧ, а именно чл. 8 от конвенцията, посочено с жалбата. Същата е процесуално допустима, разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно разпоредбата на чл. 168 от АПК, извършвайки контрол за законосъобразност на обжалвания акт, съдът не се ограничава с основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените доказателства да провери законосъобразността на оспорения акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспореният отказ за издаване на виза е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 34, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за издаване на визи и определяне на визовия режим (НУРИВОВР - приета с ПМС № 198 от 11.07.2011 г., обн., ДВ, бр. 55 от 19.07.2011 г., в сила от 4.08.2011 г.), съгласно който в случаите на отказ за издаване на виза на някое от основанията по чл. 10 от ЗЧРБ се съставя формуляр в два екземпляра по образец съгласно приложение № 7, който се подписва от ръководителя на дипломатическото или консулското представителство или от упълномощено от него длъжностно лице. В настоящия случай административният акт е подписан от съветник, консул А. З. завеждащ "Консулска служба" в Генерално консулство на РБ в И., Република Турция, който е оправомощен да съставя, подписва и връчва на заинтересованите лица формулярите по образец съгласно приложение № 7 и № 8 към чл. 34, ал. 2 от НУРИВОВР със Заповед № 6 от 13.02.2025г. на генерален консул В. В. в същото посолство въз основа на т. 4 от Заповед № 95-00-26 от 16.01.2025г. на министъра на външните работи.

Актът е обективизиран в писмена форма върху стандартен формуляр по Приложение № 7 към НУРИВОВР. Нормата на чл. 34 НУРИВОВР изисква при отказ да се състави формуляр по образец, в който да бъдат отразени мотивите за отказа чрез посочване на основанията и фактическите съображения, като не се вписват данни, засягащи интересите на националната сигурност.

При визи „Д“ е предвидено и съгласуване със специализираните органи по ред, уреден в Инstrukция № КОВ-04-02-351/15.08.2013г. за условията и реда за съгласуване на заявленията за издаване на визи. Специално за хипотезите, при които заявлението за виза е подадено на основание чл. 24и ЗЧРБ, Инstrukцията предвижда съкратен модел на съгласуване, при който решението се взема след съгласуване само с ДАНС, а срокът за произнасяне по чл. 30, ал. 4 от Наредбата е 20 календарни дни след съгласуването. Съгласно чл. 20, ал. 3 от същата инstrukция, при наличие на отрицателно становище и при наличие на някое от основанията по чл. 10, ал. 1 ЗЧРБ визовият орган отказва издаването на визата. Същевременно, по силата на чл. 41, ал. 1, т. 2 от ЗДАНС ДАНС осъществява контролна дейност във връзка с пребиваването на чужденци, включително чрез становища по визови и пребивавателни производства, като защитената цел е националната сигурност и интересите на държавата, в рамките на законовите задачи и дефиниции за заплахата, включително по чл. 4, ал. 1 ЗДАНС. При визовите откази подзаконовата уредба допуска съображения, засягащи националната сигурност, да не се изписват в отказа, но това не отменя необходимостта от минимум допустими фактически мотиви, които да показват индивидуална преценка и да позволяват проверка дали приложената правна норма е относимо и правилно употребена.

В конкретния случай правните основания на отказа са чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ. Съгласно чл. 10, ал. 1, т. 17 ЗЧРБ виза се отказва, когато чужденецът не докаже достоверно целта и условията на заявеното пребиваване или транзитно преминаване, или летищен транзит. Съгласно чл. 10, ал. 1, т. 23 ЗЧРБ виза се отказва, когато чужденецът е представил документ с невярно съдържание или е декларирал неверни данни.

Това са различни хипотези: т. 17 е свързана с доказателствената обезпеченост и достоверността на заявената цел/условия, а т. 23 изисква установяване на конкретна неистинност на документ/данни (невярно съдържание или неверни декларации). Именно поради различията им фактически състав органът е длъжен да посочи ясно кои факти попадат под едната или другата хипотеза. Отказът не изпълнява това изискване. Посочено е несъответствие на подписи между трудов договор и паспорт, но не е посочено какъв вид проверка е извършена и какъв е резултатът, нито са изложени конкретни факти, от които да се направи проверим извод за „невярно съдържание“ или „неверни данни“ по т. 23. Подписването на трудов договор или предварителен

трудова договор не е правно и фактическо действие, което по необходимост предполага физическо присъствие на територията на Република България. Практически и правно възможно е подписване извън страната, размяна на подписани екземпляри, подписване пред работодателя чрез представителство или други допустими способи според приложимото трудово и облигационно право.

Подзаконовата уредба допуска съображения, свързани с националната сигурност, да не се изписват в отказа, но това не отменя задължението за фактическа основа, която да позволи да се провери дали е направена индивидуална преценка и дали е приложена правилната правна норма. Практиката на административните съдилища приема, че дори при наличието на класифицирани материали, органът следва да мотивира отказа в допустим обем, а съдът проверява дали наличните данни действително обосновават правните основания, без да възпроизвежда класифицираното съдържание.

Наред с порока във формата, съдът намира, че са налице и съществени нарушения на административнопроизводствените правила, изразяващи се в неизясняване на релевантните факти и необсъждане на наличните доказателства в тяхната съвкупност, в противоречие с чл. 35 АПК.

По делото безспорно е установено, че паралелно с визовото производство е развита процедура по режима за заетост и пребиваване с цел работа – чл. 24и ЗЧРБ, по която е налично положително становище от Агенцията по заетостта и е изпратено уведомление до работодателя във връзка с предприемане на действия за визата. Тези обстоятелства са релевантни за преценката по т. 17, тъй като представляват институционална проверка на реалността на заявената цел, на работодателя и на условията за достъп до пазара на труда. Когато държавата вече е извършила част от контрола през компетентни органи в рамките на нормативно уредена процедура, визовият орган дължи особено прецизно и индивидуализирано обяснение защо въпреки това приема, че целта и условията не са „достовърно доказани“ или че са налице „неверни данни“. Оспореният отказ не съдържа обсъждане на тези доказателства и не показва да е извършена съпоставка между заявената цел и наличния административен контекст, което представлява нарушение на служебното начало.

По отношение на твърдението за „изтекъл срок на валидност“ на свидетелство за съдимост, същото не покрива само по себе си хипотезата на т. 17. От доказателствата по делото безспорно се установява още, че същият тип документи са били използвани в предходен етап на процедурата по трудова миграция/достъп до пазара на труда и са били годни и валидни към момента на представянето им в този етап. Самият факт, че между етапите по обективни причини е изтекъл определен период, не превръща документа в „неверен“ и не доказва недостоверност на целта „работа“. Ако административният орган е счел, че е необходим документ с по-скорошна дата, дължимо е било да укаже представяне на ново свидетелство като допълнително доказателство, а не да извежда от липсата му извод за недоказана цел и условия. Това пряко се отнася и към чл. 35 АПК – вместо изясняване на фактите чрез изискване на допълнителен документ се е преминало към отказ.

По същество, съдът приема, че материалноправните предпоставки по чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ не са доказани. По т. 17 органът следва да установи, че заявителят не е доказал достоверно целта и условията на заявеното пребиваване. Отказът не съдържа анализ защо представените от жалбоподателя документи не доказват целта и условията, нито какви конкретни противоречия или липси са констатирани. В случая органът не е изложил конкретни и проверими факти кои елементи на целта или условията са останали недоказани и защо представените документи не се кредитират.

По т. 23 органът следва да установи конкретно, че е представен документ с невярно съдържание. Посочената хипотеза изисква ясна фактическа конкретизация – в кой документ, кое точно съдържание е невярно или коя декларация е невярна, въз основа на каква проверка. В настоящия отказ подобна конкретизация липсва. Самото твърдение за „несъответствие на подписи“ не е достатъчно, ако не се посочи как е извършено сравнение, какъв е източникът на сравнителния материал и защо това води до извод за „невярно съдържание“ на документ, а не до необходимост от допълнително изясняване. При липса на конкретизация т. 23 остава недоказана.

Следва да се посочи, че по делото е представен класифициран том от ДАНС, като съдържанието на класифицираната информация не може да се възпроизвежда в публичния съдебен акт. В конкретния случай съдът приема, че от данните, съдържащи се в класифицирания том, не може да се изведе годна и достатъчна фактическа основа, която да обоснове материалноправните предпоставки на чл. 10, ал. 1, т. 17 и т. 23 ЗЧРБ по отношение на жалбоподателя. Този подход е съответен на съдебната практика, която допуска съдът да извърши контрол за наличие/липса на фактическа основа и при наличие на класифицирани материали, без да разкрива съдържанието им. Следователно, класифицираният том не „поправя“ липсата на мотиви и недоказаността на основанията в отказания формуляр, нито обосновава самостоятелно наличие на т. 17 или т. 23. Изводът за недоказаност се подкрепя и от правилото на чл. 170, ал. 1 АПК, съгласно което в производството по оспорване административният орган следва да установи съществуването на фактическите основания, посочени в акта, и спазването на законовите изисквания при издаването му. В случая органът не е установил по надлежен начин конкретните факти, които изпълват съставите на т. 17 и т. 23, нито е изложил мотиви, позволяващи да се проследи логическият път от доказателствата до правните изводи.

Законодателната цел на режима за виза „Д“ и на режима за достъп до пазара на труда е да се осигури законен и контролиран ред за влизане и пребиваване с цел работа, при едновременно гарантиране на обществения ред и миграционния контрол. При наличие на проведени административни действия по чл. 24и ЗЧРБ и при липса на доказани основания за отказ, постановяването на отказ без конкретни мотиви излиза извън необходимото за постигане на легитимната цел и представлява несъразмерно средство, което не е съобразено с целта на закона . При тези съображения съдът приема, че оспореният отказ е незаконосъобразен поради нарушение на изискването за мотивираност и форма, допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, неправилно приложение на материалния закон и несъответствие с целта на закона, поради което следва да бъде отменен. С оглед естеството на акта и необходимостта от нова преценка от компетентния орган, преписката следва да бъде върната за ново произнасяне.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК на жалбоподателя следва да се присъдят поисканите в жалбата разноски, състоящи се от 5.11 евро, равняващи се на 10 лева за държавна такса. По делото не се съдържат данни за заплатено адвокатско възнаграждение в полза на адв. Н. Р., поради което такова не се присъжда.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 1, пр. 1, във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен Съд С. – град, III отделение, 55-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Отказ за издаване на виза за дългосрочно пребиваване – вид „Д“ от 07.11.2025г., издаден от А. Г. З. –завеждащ консулска служба при Генералното консулство на Република България в [населено място], Турция на Е. Т. (Е. Т.),

гражданин на Република Турция, [дата на раждане]

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне по заявлението на Е. Т. (Е. Т.), гражданин на Република Турция, [дата на раждане] , при спазване на указанията по тълкуване и прилагане на закона, изложени в мотивите на съдебното решение.

ОСЪЖДА Министерството на външните работи да заплати на Е. Т. (Е. Т.), гражданин на Република Турция, [дата на раждане] , сторените в производството разноси в размер на 5.11 (пет евро и 11 цента) евро, равняващи се на 10 (десет) лева, за държавна такса.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: